

► **Incidentas ore**

Vakar iš Londono Hitrou (Heathrow) oro uosto į Vašingtoną skrendantis „United Airlines“ kompanijos lėktuvas buvo priverstas nutūpti Bostono „Logan“ tarptautiniame oro uoste po to, kai pilotas paskelbė pavojaus signalą dėl nepaklusnios keleivės, kuri lėktuve sukėlė sumaištį. Tačiau JAV federalinis saugumo pareigūnas pareiškė, kad incidentas nebuvo susijęs su terorizmu, ir paneigė pranešimus, jog moteris su savimi turėjo atsuktuvą, degtukų ir raštelį, sietiną su „al-Qaeda“. Sulaikytoji teigė, kad ji esą nuo klausrofobijos kenčianti moteris, todėl buvo susinervinusi, dėl to ir kilo kivičas su lėktuvo įgula. 182 keleiviai ir 12 žmonių įgula į Bostoną buvo palydėti dviejų JAV karo lėktuvų ir saugiai išlaipinti, o policijos pareigūnai vėliau ėmė tikrinti bagažą. Incidentas įvyko praėjus savaitei po to, kai Londono policija paskelbė apie atskleistą teroristų sąmokslą siekiant ore susprogdinti lėktuvus. (VŽ online)

► **“LUKoil” Estijoje įsigijo “Dio”**

Rusijos naftos koncerno “LUKoil” antrinė įmonė Estijoje “Lukoil Eesti” įsigijo 10 “Dio” prekės ženklų degalinių ir savo degalinių skaičių padidino iki 39. Sandorio vertė neskelbiama. “Dio” degalinių prijungimas prie “LUKoil” degalinių tinklo pagal liepos 11-ąją pasirašytą sutartį baigiamas, - trečiadienį pareiškė “Lukoil Eesti” direktorius pardavimams Aare Kauras. “LUKoil” į Estijos degalų rinką įžengė 1993 m. (BNS)

► **“Tele2” mainai**

Švedijos telekomunikacijų milžinė “Tele2”, savo verslą plėtojanti taip pat ir Baltijos šalyse, pasirašė susitarimą su Nyderlandų operatoriumi “Versatel Telecom International”, kuriam parduos savo padalinius Belgijoje ir Danijoje. Sandoriui įgyvendinti “Versatel” išleis papildomų akcijų. Manoma, kad sandoris bus baigtas iki metų pabaigos. Sandorio detalės neatskleidžiamos. Pasak britų verslo dienraščio “The Financial Times”, prieš šį susitarimą dvi bendrovės bandė jungtis, tačiau šiam bandymui užkirto kelią smulkūs akcininkai. (“Interfax”, BNS)

► **Čekijoje keičiasi vyriausybė**

Trečiadienį Čekijos prezidentas Vaclavas Klausas naujosios šalies vyriausybės vadovu paskyrė dešimtosios pakraipos Pilietinės demokratijos partijos lyderį Mireką Topolaneką ir išreiškė viltį, kad netrukus bus sudarytas ministrų kabinetas. Ponas Topolanekas į šį postą paskirtas trečiadienį priešįpūt atsistatydinus kairiųjų ministro pirmininko Jiržio Paroubeko (Jiri Paroubek) vadovautai administracijai. Ji buvo priversta trauktis šalyje prasidėjus parlamentinei krizei, kurią sukėlė be aiškios kurios nors pusės persvaros pasibaigę visuotiniai rinkimai, vykę birželio mėnesį. (AFP, BNS)

NEKILNOJAMASIS TURTAS Vilnius ir Talinas jau išoko į atvėsusių būsto rinkų traukinį

Rygos būsto kainos aukštyn tebekyla tik iš inercijos

VIOLETOS BIBULYTES NUOTR.

BIUROKRATIJOS KAINA “Rygoje realizuoti nekilnojamojo turto projektą vidutiniškai užtrunka 2,5-4 metus, o Vilniuje, mano žiniomis, tam pakanka 1-1,5 metų”, - vieną iš ribotos pasiūlos veiksnių Rygoje nurodo Michailas Morozovas, “Colliers International” vadovas Baltijos šalims.

Vž | DALIUS SIMĖNAS

Būsto kainos per pastaruosius dvylika mėnesių pasaulyje labiausiai išaugo Latvijos sostinėje Rygoje, Bulgarijoje ir Danijoje, parodė kainų tyrimas. Lietuva dar pavasarį išoko į tarptautinį atvėsusių būsto rinkų traukinį. Greitos gražos ieškotojams ekspertai rekomenduoja Slovėnija ir Slovakija, kadangi iš inercijos augusios kainos Rygoje jau irgi “išalo”.

Didžiosios Britanijos nekilnojamojo turto bendrovė “Knight Frank” paskelbė, kad šių metų balandį-birželį, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, būsto kainos sparčiausiai didėjo Latvijos sostinėje Rygoje. Čia jos pakilo net 45,3%. Sparčiausiai augančių būsto rinkų penketuke taip pat atsidūrė Bulgarija, Danija, Belgija ir Pietų Afrika. Kainos per lyginamąjį laikotarpį paauugo nuo 14,3% Pietų Afrikoje iki

20,5% Bulgarijoje. Būsto kainų nuosmukis per pastaruosius metus fiksuotas Serbijoje (Belgrade), Japonijoje ir Honkonge, ten kainos sumažėjo iki 5%.

Vilnius atvėso

Lietuva “Knight Frank” sudaromame pasauliniame būsto kainų indekse per metus nusirito net per 10 pozicijų - iš prieš metus užfiksuotos 5-osios į 15 vietą. Būsto kainos Vilniuje (tirtos tik Baltijos šalių sostinių būsto rinkos, žr. lentelę) š. m. II ketvirtį, palyginti su 2005-ųjų II ketvirciu, padidėjo 7%, o nuo 2004 m. 2005 balandį-birželį fiksuotas metinis 21,7% kilimas. Estijoje būstai brango 12,9%, o šalis kainų indekse užėmė šeštąją vietą. Prieš metus Taline kainos augo beveik 20%. Rygoje jos tuo metu padidėjo net 73,5%.

“Būstai visame pasaulyje brangsta lėčiau. Tai ryškiausia tendencija”, - sako Lajamas Beilis (Liam Bailey), “Kight Frank” būsto rinkos tyrimų vadovas. Pasak jo, daugelis rin-

kos apžvalgininkų pranašavo, kad būsto kainų bumai, fiksuotas daugelyje pasaulio šalių, baigsis staigaus jų nuosmukio sukelta ašarų jūra, tačiau šiose rinkose kainų kilimas tik pradėjo lėtėti.

Saulius Vagonis, “Ober-Haus” Vertinimo ir rinkotyros skyriaus vadovas, sako, kad kainos Rygoje tebekyla iš inercijos, nors, kiek jam žinoma, jos jau išalo.

“Rugpjūtį Rygoje kainos nebekyla”, - sako jis. Tuo tarpu Vilniuje ir Taline būsto “kainos buvo sustojusios” balandį ir gegužę, o miegamuosiuose rajonuose jos spėjo ir iki 15% nukristi.

Kainų nuopolio nelaukia

Michailas Morozovas, “Colliers International” vadovas Baltijos šalims, sako, kad kainų bumą Latvijoje išprovokavo analogiški veiksniai, kurie turėjo įtakos didėjančioms kainoms Lietuvoje.

“Pirmiausia tai ribota gyvenamojo būsto pasiūla bei auganti jo paklausa”, - kalbėjo p. Morozovas. Jo teigimu, pasiūlą Rygoje riboja didelės biurokratinės kliūtys bei architektų stygius.

“Rygoje realizuoti nekilnojamojo turto projektą vidutiniškai užtrunka 2,5-4 metus, o Vilniuje, mano žinomis, tam pakanka 1-1,5 metų”, - kaimyninių šalių skirtumus aiškino jis.

Jo nuomone, paklausa Rygoje auga dėl provincijos gyventojų noro išgyti būta Rygoje, o kainas senamiestyje smarkiai kėlė užsieniečiai, daugiausia iš Rusijos, Ukrainos bei Kazachstanu. Jo žiniomis, vakariečių ten kur kas mažiau.

“Čia kainos mažesnės nei Maskvoje, tad užsieniečiai nesivaržydami jas moka. Kita vertus, būstą perkantys vietiniai Latvijoje tebesivadovauja emocijomis: “Turiu tai padaryti dabar, nes vėliau neįpirksiu”, - psichologinius Rygos būsto rinkos niuansus atskleidžia jis.

Ponas Morozovas susirūpinęs tuo, kad mokama kaina dažnai neatitinka prastos siūlomų objektų statybos kokybės. Tačiau VŽ pašnekovas nemato jokių ženklų, kad kainos Rygoje staiga imtų kristi.

“Nematau jokių ekonominių krizės ženklų ar galimo staigaus būsto pasiūlos padidėjimo, todėl kainų nuosmukio neprognozuojau”, - sakė p. Morozovas.

Greitos gražos rojus

“Knight Frank” atkreipia dėmesį, kad per artimiausius 12 mėnesių labiausiai turėtų brangti būstai Slovėnijoje bei Slovakijoje. O Maskva po penkerių metų turėtų konkuruoti su Londonu dėl pasaulyje labiausiai besiplečiančio miesto statuso.

Kas dėl augančių kainų Bulgarijoje, tai p. Vagoniui ši valstybė primena Lietuvą 2003 m.

“Tai, kad šalis netrukus taps ES nare, yra didelis patikimumo įvertinimas, - sako jis. - Nemažai žmonių, kurie mato,

kad Lietuvoje jau tokių fantastinių pelnų nebus, savo pinigus jau deda į tokias šalis kaip Bulgarija, Rumunija ar Turkija.” Pasak jo, ten dar didelė perspektyva uždirbti, “nes kainos dar mažesnės nei Lietuvoje”.

Ponas Beilis spartų nekilnojamojo turto brangimą Rytų Europos šalyse paaiškina tuo, kad kainos visoje Europoje vienodėja, ypač jos kyla šalyse, kurios įsiliejo į ES 2004 m.

“Didėjančios algos, geriau gyvenantys žmonės bei supaprastėjusios būsto paskolų skyrimo sąlygos turėjo įtakos sparčiai augančioms kainoms”, - aiškino p.Beilis

Sudarydama 30 pasaulio šalių būsto kainų indeksą, “Knight Frank” remiasi oficialiąja statistika ir vietinėmis rinkos apžvalgomis.

BŪSTO KAINOS IR JŲ POKYČIAI PASAULYJE

kainų pokytis, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu

►%	2005 m. II ketvirtis	2006 m. II ketvirtis	Vieta 2005 m. II ketv.	Vieta 2006 m. II ketv.	Vietos pokytis per metus
Latvija (Ryga)	73,5	45,3	1	1	0
Bulgarija	43,8	20,5	2	2	0
Danija	15,3	15,4	9	3	6
Belgija	18,9	14,9	7	4	3
Pietų Afrika	25,2	14,3	3	5	-2
Estija (Talinas)	19,9	12,9	6	6	0
Švedija	7,7	12,8	19	7	12
Kanada	9,5	11,8	16	8	8
Graikija	10,4	11,8	14	9	5
Naujoji Zelandija	13,4	10,6	12	10	2
JAV	14,1	9,4	10	11	-1
Prancūzija	15,3	9,4	8	12	-4
Airija	10,1	9,4	15	13	2
LIETUVA (VILNIUS)	21,7	7,0	5	15	-10
Suomija	4,8	6,7	21	16	5
Norvegija	9,1	6,4	17	17	0
Kinija	8,0	5,8	18	18	0
Singapūras	2,4	5,7	24	19	5
Italija	11,2	5,2	13	20	-7
Vengrija	1,3	4,9	26	21	5
Didžioji Britanija	6,1	4,8	20	22	-2
Australija	1,9	3,7	25	23	-2
Šveicarija	0,8	3,4	27	24	3
Austrija	3,9	3,2	23	25	-2
Nyderlandai	4,4	2,0	22	26	-4
Vokietija	0,2	0,5	28	27	1
Honkongas	22,5	-2,4	4	28	-24
Japonija	-4,8	-2,7	29	29	0
Serbija (Belgradas)	-14,8	-5,1	30	30	0

Šaltinis: “Knight Frank” pasaulinis būsto kainų indeksas

MIŠKO PRAMONĖ Uragano “Ervinio” padariniai ir vidaus paklausa privertė nusigręžti nuo Skandinavijos

Lietuvos medkirčiams Skandinavija neįdomi

Vž | ANA SAVICKA

Švedijos miškų savininkai paskelbė, jog baigė išvalyti uragano “Ervinio” 2005 m. sausį paliktas vėjavartas, tačiau lietuviai nebelinkę eksportuoti popiermedžio į Skandinavijos šalis, mat paklausa gerokai išaugo vietos rinkoje, tad laukiama ir rudeninio medienos kainų augimo.

Torbjornas Andersonas (Torbjorn Andersson), vienos stambiausių Švedijos miško savininkų organizacijos “Sodra” prekybos vadovas, sako, jog uragano “Ervinas” padariniai jau likviduoti. Pasak jo, rugsėji medžių vėjavartų lygis nor-

malizuosis ir sudarys 80-90% įprastos sezono normos.

“Pirmiausia bus kertami beveik nenukentėję nuo stichijos miškai. Kai kurie miškų savininkai parodė savo solidarumą ir atidėjo kirtimą, kol visuose miškuose bus panaikinti audros padariniai”, - pasakoja jis.

“Verslo žinios” primena, jog 2005 m. sausio 8-9 d. per Baltijos šalis ir Skandinaviją praužęs uraganas “Ervinas” ir jo paliktos vėjavartos smarkiai sujaukė medienos rinką. Dėl šios priežasties sumažėjo medienos, ypač spygliuočių popiermedžio, paklausa. Po uragano Skandinavijos celiuliozės fabrikai nutraukė popiermedžio importą, o šios

produkcijos kainos Lietuvoje, brangstant malkoms, beveik susilygino. Daugiausia nuostolių tada patyrė Pietų Švedijos miškų savininkai, čia išversta trejų metų kirtimo norma. Nuo to laiko į Skandinaviją eksportuojamo popiermedžio kainos smuko trečdaliu, maždaug nuo 90 Lt/m³ iki 60 Lt/m³.

Skandinavija neįdomi

Audrius Mikalauskas, UAB “Stora Enso Miškas” generalinis direktorius, taip pat patvirtino, jog “Ervinio” išverstos medienos jau nebeliko.

“Ervinio” atsargų jau praktiškai nebeliko, tačiau dar sunku prognozuoti, kada kainos šoktels į viršų. Tiesioginių

prielaidų tam yra, - svarsto p. Mikalauskas. - Gamyklos dirba visu pajėgumu, tačiau žaliavų joms kol kas pakanka”.

Ponas Mikalauskas prognozuoja, jog medienos kainos pakils tik tada, kai bendrovės pajus žaliavos trūkumą.

“Tikėtina, jog medienos pritrūks jau artimiausiu metu, tačiau vargu ar jos trūkumas bus kompensuojamas pasitelkiant į pagalbą Baltijos šalių rinką. Kaip žinia, mes skandinavams esame brangiausias žaliavų šaltinis”, - tvirtina VŽ pašnekovas.

Ričardas Kvekšas, UAB “Ekomediena” komercijos direktorius, teigia, jog popiermedžio poreikis grįžo į “priešuraganišius” laikus.

“Popiermedžio poreikis ir Lietuvoje, ir Lenkijoje didėja, todėl iki žiemos kainos turėtų stabilizuotis, tačiau abejoju, ar lietuviško popiermedžio prireiks Skandinavijos šalims”, - svarsto p. Kvekšas ir priduria, jog “didėjančių apetitų” pasižymi būtent Lietuvos medienos rinka.

Ponas Kvekšas prisimena, jog iki uragano daugiausia popiermedžio iš Lietuvos buvo eksportuojama į Šiaurės šalis.

Anot jo, rugsėjo pabaigoje paleidžiamas naujas „Girių bizono“ medžio drožlių plokščių fabrikas, kuriam per metus reikės apie 800.000 kietmetrių.

“Šis faktas lems paklausa, o paklausa išjudins kainas”, - mano “Ekomedienos” atstovas.